

Podstawy patologii jamy ustnej

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Zakład Patomorfologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego ul. Pawińskiego 3B, 02-106 Warszawa, Tel. 22 599 16 70 e-mail: patomorfologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Perkowska-Ptasińska
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Agnieszka Perkowska-Ptasińska
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Lek. med. Irena Nadolska; irena.nadolska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr n. med. i n. o zdr. Aleksandra Starzyńska-Kubicka; aleksandra.starzynska@wum.edu.pl Lek. med. Irena Nadolska; irena.nadolska@wum.edu.pl Lek. med. Magdalena Modzelewska; magdalena.modzelewska@wum.edu.pl Lek. med. Paweł Pihowicz; pawel.pihowicz@wum.edu.pl Lek. med. Karol Kulbaka; karol.kulbaka@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	III rok, VI semestr	Liczba punktów ECTS	1.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		3 (w tym 3 godziny w formie e-learningu)	0,1
seminarium (S)		3	0,1
ćwiczenia (C)		4	0,2
e-learning (e-L)		-	-
zajęcia praktyczne (ZP)		-	-
praktyka zawodowa (PZ)		-	-
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0,6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie studentom takiego zasobu wiedzy, który pozwoli na zrozumienie procesu chorobowego zwłaszcza w zakresie patologii jamy ustnej i wytworzy nawyk prawidłowego myślenia lekarskiego niezbędnego do wykonywania praktyki lekarskiej oraz podyplomowego samokształcenia.
C2	Przygotowanie do rozpoznania choroby w jamie ustnej – w aspekcie przyczyny, mechanizmu rozwoju, zmian strukturalnych i zaburzeń czynnościowych wynikających z tych zmian.
C3	Przygotowanie do poznania i zrozumienia mechanizmów prowadzących do powstania procesów patologicznych w obrębie jamy ustnej oraz dynamiki tych procesów (cofanie zmian, przechodzenie w proces przewlekły).

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
C.W14.	pojęcie zdrowia i choroby, mechanizmy powstawania oraz rozwoju procesu chorobowego na poziomie molekularnym, komórkowym, tkankowym i ogólnoustrojowym oraz wpływ tych mechanizmów na objawy kliniczne choroby, jej powikłania i rokowanie;
C.W15.	mechanizmy odczynu zapalnego i gojenia się ran;
C.W17.	metody diagnostyczne wykorzystywane w patomorfologii, ich zalety i ograniczenia, zasady właściwej współpracy pomiędzy lekarzem dentystą a patomorfologiem w rozpoznawaniu zaburzeń narządowych i układowych;
E.W4.	związek między nieprawidłowościami morfologicznymi a funkcją zmienionych narządów i układów oraz objawami klinicznymi a możliwościami diagnostyki i leczenia;
E.W5.	podstawowe metody badania lekarskiego oraz rolę badań dodatkowych w rozpoznawaniu, monitorowaniu, rokowaniu i profilaktyce zaburzeń narządowych i układowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich oddziaływania na tkanki jamy ustnej;

Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
C.U4.	wyjaśnić etiopatogenezę, przedstawić obraz kliniczny, makroskopowy i mikroskopowy oraz ewolucję zmian patologicznych, a także przewidywać ich następstwa;
C.U5.	analizować przebieg kliniczny chorób w procesach patologicznych;
C.U6.	określać zmiany patologiczne komórek, tkanek i narządów w zakresie zaburzeń w krążeniu, zmian wstecznych i postępowych, zaburzeń potencjalnie nowotworowych, nowotworów i zapaleń;
C.U7.	zinterpretować wynik badania histopatologicznego;
E.U18.	rozpoznawać choroby związane z paleniem tytoniu oraz problemowym używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych lub uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
E.U22.	ocenić ryzyko rozwoju choroby nowotworowej w jamie ustnej, rozpoznać zmiany przednowotworowe i skierować pacjenta do specjalisty;

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	-
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	-
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	-

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	W1 - Wykład 1 - Zmiany rogowaciejące oraz nowotwory nabłonkowe jamy ustnej. Omówienie najważniejszych zmian nowotworowych łagodnych i złośliwych powstających z nabłonka jamy ustnej.	C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22.
	W2 - Wykład 2 – Nowotwory zębopochodne. Omówienie zmian nowotworowych łagodnych i złośliwych rozwijających się z nabłonka zębotwórczego.	C.W14., C.W17., E.W4., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U22.
	W3 - Wykład 3 – Rola patologa w diagnostyce chorób jamy ustnej. Omówienie znaczenia diagnostyki patomorfologicznej w diagnostyce chorób jamy ustnej.	C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U7., E.U18., E.U22.
Seminaria	S1 - Seminarium 1 – Diagnostyka patomorfologiczna owrzodziatych zmian w jamie ustnej.	C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7.
	S2 - Seminarium 2 - Rozrosty i nowotwory wewnątrzkoštne. Omówienie najważniejszych zmian nowotworowych i nienowotworowych rozwijających się w kościah czaszki.	C.W14., C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U22.
	S3 -Seminarium 3 – Torbiele jamy ustnej.	C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7.
Ćwiczenia	C1 - Ćwiczenie 1 - Zmiany białe w jamie ustnej. Wybrane nowotwory nabłonkowe i nienabłonkowe jamy ustnej.	C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22.
	C2 - Ćwiczenie 2 - Rozrosty i nowotwory wewnątrzkoštne. Obraz morfologiczny najważniejszych zmian nowotworowych i nienowotworowych rozwijających się w kościah czaszki.	C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U22.

	C3 - Ćwiczenie 3 - Patologia ślinianek. Obraz morfologiczny najważniejszych zmian nowotworowych i nienowotworowych gruczołów ślinowych.	C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22.
	C4 - Ćwiczenie 4 - Kolokwium końcowe w formie elektronicznej.	C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22.

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Challacombe S., Carey B., Setterfield J., red. wyd. polskiego Tomasz Konopka: Scully Choroby Jamy Ustnej, diagnostyka i leczenie, wyd. II polskie, Wrocław, 2026 2. Choroby błony śluzowej jamy ustnej, podręcznik dla studentów i do LDEK, red. Renata Górską, Edra Urban&Partner, Wrocław, 2023 3. Neville B., Damm D., Allen C., Chi A., red. wyd. polskiego Renata Górską: Atlas chorób jamy ustnej i obszaru szczękowo-twarzowego, Wrocław, 2021 4. Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R., Czopek J.: Nowotwory zębopochodne i guzy nowotworopodobne kości szczękowych: podręcznik dla studentów i lekarzy, Warszawa, 2009 5. Kaczmarzyk T., Stypułkowska J., Tomaszewska R.: Torbiele obszaru szczękowo-twarzowego: podręcznik dla studentów i lekarzy, Warszawa, 2014 6. Kruś S., Skrzypek E.: Patomorfologia dla stomatologów, wyd. II, Otwock, 2015
Uzupełniająca
1. Kumar V., Abbas A. K., Aster J. C.: Robbins Patologia, wyd. III polskie (X angielskie), Wrocław, 2019 (rozdział 15 strony 686-693) 2. Robbins&Kumar Basic Pathology, wydanie XI, Elsevier, 2023

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., E.W5., C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22.	Końcowe kolokwium testowe składające się z 30 pytań testowych jednokrotnego wyboru; za każdą poprawną odpowiedź można uzyskać 1 punkt.	Zaliczenie na podstawie uzyskania co najmniej 18 punktów (60%). Bez oceny.
C.U4., C.U5., C.U6., C.U7., E.U18., E.U22., C.W14., C.W15., C.W17., E.W4., E.W5.	Aktywny udział studenta w zajęciach. Ocena pracy studenta w czasie seminariów i ćwiczeń oraz zaliczenie każdego ćwiczenia indywidualnie.	Obecność i zaliczenie wszystkich seminariów oraz ćwiczeń praktycznych jest podstawą do dopuszczenia do kolokwium końcowego.

9. INFORMACJE DODATKOWE
1. Wykłady stanowią integralną część kursu. Informacje w nich zawarte stanowią podstawę do dalszej pracy studenta podczas seminariów i ćwiczeń.

2. Student jest zobowiązany przygotować się do zajęć korzystając z materiałów dydaktycznych udostępnionych przez jednostkę prowadzącą zajęcia oraz z książek wymienionych w zestawie literatury obowiązującej w zakresie stosownym do omawianej tematyki.
3. Osoba prowadząca zajęcia ma prawo weryfikować wiedzę studentów poprzez jej ustne lub pisemne sprawdzenie. W przypadku braku odpowiedniego przygotowania student może nie uzyskać zaliczenia zajęć i jest zobowiązany do uzupełnienia jego tematyki w formie wskazanej przez prowadzącego, nie później niż dzień przed kolokwium końcowym (zaliczeniem).
4. Spóźnienie na zajęcia przekraczające 15 minut jest równoznaczne z nieobecnością.
5. Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa. Nieobecności należy odrobić w najwcześniejszym możliwym terminie, w formie i na zasadach określonych przez prowadzącego zajęcia, nie później niż dzień przed kolokwium końcowym (zaliczeniem).
6. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach i/lub zaliczeniu student zobowiązany jest powiadomić mailowo lub pisemnie asystenta prowadzącego zajęcia i/lub koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu 3 dni roboczych od dnia zdarzenia.
7. Dokument potwierdzający przyczynę nieobecności (np. zaświadczenie lekarskie) należy dostarczyć w terminie 7 dni roboczych od daty jego wystawienia, o ile nie zachodzą szczególne okoliczności uniemożliwiające jego wcześniejsze złożenie.
8. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności studentowi przysługuje prawo do zaliczenia zajęć i/lub kolokwium końcowego (zaliczenia) w kolejnym przewidzianym terminie.
9. Nieobecność nieusprawiedliwiona stanowi podstawę do niezaliczenia zajęć i/lub kolokwium końcowego (zaliczenia) w danym terminie.
10. W przypadku usprawiedliwienia nieobecności zaświadczeniem lekarskim przy jednoczesnym uczestnictwie w innych zajęciach, wszystkie nieobecności w okresie objętym zwolnieniem traktuje się jako nieusprawiedliwione.
11. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest: uzyskanie zaliczenia wszystkich ćwiczeń i seminariów oraz uzyskanie pozytywnego wyniku kolokwium końcowego (zaliczenia).
12. Studentowi, który uzyskał zaliczenie wszystkich zajęć, przysługują trzy terminy zaliczenia przedmiotu: kolokwium końcowe (zaliczenie - pierwszy termin) i dwa terminy poprawkowe.
13. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na kolokwium końcowym (zaliczeniu) student przystępuje do zaliczenia w terminie indywidualnym, uzgodnionym z prowadzącym; termin ten traktowany jest jako pierwszy termin.
14. Nieusprawiedliwiona nieobecność na kolokwium końcowym (zaliczeniu) jest równoznaczna z brakiem zaliczenia.
15. Student ma prawo wystąpić do dziekana z wnioskiem o zaliczenie komisyjne w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń dotyczących przebiegu zaliczenia. Wniosek należy złożyć w terminie 3 dni od daty zaliczenia. Zaliczenie komisyjne ma charakter nadzwyczajny i nie stanowi dodatkowego terminu zaliczenia. W drugim terminie poprawkowym student może wystąpić o obecność obserwatora wskazanego przez samorząd studentów.
16. Student jest zobowiązany do przestrzegania Regulaminu Studiów WUM oraz zasad obowiązujących w jednostce dydaktycznej.
17. Student ma obowiązek regularnego korzystania z uczelnianego systemu poczty elektronicznej oraz śledzenia informacji przekazywanych przez jednostkę dydaktyczną.
18. Pozostałe informacje dostępne są na stronie internetowej Katedry i Zakładu Patomorfologii WUM.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich